Gələcək gənclərindir

Rayon tarix-diyarşünaslıq muzeyinin təşkilatçılığı ilə Qəbələ Dövlət Peşə Təhsili Mərkəzində "Gələcək gənclərindir" adlı tədbir həyata keçirilib.

Tədbirdə iştirak edən gənclər Gənclər günü münasibəti ilə təbrik edilmiş, əlamətdar gün barədə ətraflı məlumat verilmiş və bildirilmişdir ki, əsası ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan dövlət gənclər siyasəti bu gün ölkə prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla həyata keçirilir. Daha sonra muzeyin 2024-cu il ərzində gənclərlə bağlı gördüyü işlər və əldə olunan nailiyyətlər barədə məlumatlar verilmişdir.Sonda mövzu ilə əlaqədar video material nümayiş olunub.

Narkomaniya cəmiyyətin bəlasıdır

Rayon tarix-diyarşünaslıq muzeyinin təşkilatçılığı ilə Qəbələ Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzində "Narkomaniya cəmiyyətin bəlasıdır" adlı tədbir keçirilib.

Çıxış edənlər bildirib ki, narkomaniya ilə mübarizə sağlam həyatımızın təminatı və ümumbəşəri bir problem, qlobal məsələ kimi hər zaman aktualdır. Bu gün narkomaniya ilə mübarizə sağlam cəmiyyətin formalaşması baxımından əsas məqsəd və vəzifələrdəndir.

Hazırda narkomanlığa qarşı mübarizədə səmərəliliyə nail olmaq üçün Prezident İlham Əliyevin 2019-cu il 22 iyul tarixli Sərəncamı ilə Dövlət Proqramının icrası istiqamətbydə tədbirlər həyata keçirilir. Bu isə ölkəmizdə narkomaniyaya qarşı mübarizənin dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən birinə çevrilməsinin, bu sosial bəlanın bütün təzahürlərinə qarşı prinsipial və barışmaz mövqe göstəricisi olduğunu nümayiş etdirir.

Digər çıxış edənlər bildirib ki, Azərbaycan dövlətinin bu problemlə bağlı müəyyənləşdirdiyi strategiya uğurla reallaşdırılır, gənc nəslin sağlam və yüksək ideallar ruhunda tərbiyəsi istiqamətində qətiyyətli addımlar atılır.

Tədbir diskussiya şəklində davam edib,sonda narkomanlığa qarşı mübarizə yollarını əks etdirən video material nümayiş olunub.

İlhamə SEYİDOVA.

11 ayın sultanı

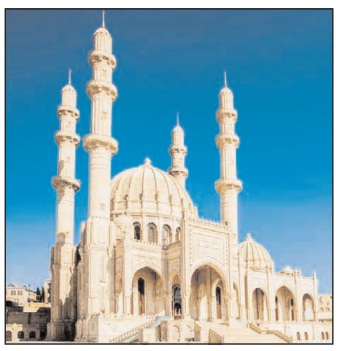

2025-ci ildə Azərbaycanda Ramazan ayı 1 mart tarixində başlayacaq və 30 martda sona çatacaq. Hicri-Qəməri tarixi ilə (1446) Ramazan ayı 29 gündür. Ramazan bayramı 30-31 martda qeyd ediləcək.

Qədr gecələri Ramazan ayının ən müqəddəs gecələrindən sayılır və aşağıdakı tarixlərdə qeyd olunacaq:

- **18 mart 2025**
- **20 mart 2025**
- **22 mart 2025**
- **26 mart 2025**

Bu gecələrdə müsəlmanlar xüsusi dualar edir və ibadətlərlə Allahın rəhmətini diləyirlər.

Nazirlər Kabinetinin qərarına əsasən Ramazan Bayramı günləri olan 30 və 31 mart şənbə və bazar günlərinə təsadüf etdiyindən, ardıcıl olaraq 30, 31 mart, həmçinin 1 və 2 aprel tarixləri qeyri-iş günləri elan edilib.

Ramazan ayında qədr gecələrinin vaxtları məlum olub. Ramazan ayı boyunca oruc tutmaq, ehtiyacı olanlara yardım etmək və mənəvi dəyərləri gücləndirmək Azərbaycan müsəlmanları üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir.

2025-ci il üçün ramazan təqvimini əldə etmək üçün Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin rəsmi saytından - qafqazislam.com istifadə etmək olar.

Novruz Bayramı ərəfəsində

Novruz bayramı baharın gəlişini, təbiətin oyanmasını və yeni ilin başlanğıcını simvolizə edən qədim bayramlardan biridir. Bu bayram əsasən Azərbaycan, İran, Orta Asiya ölkələri və digər Şərq xalqları tərəfindən qeyd edilir.

Novruz Bayramının Mənası

Novruz sözü farsca "Yeni Gün" mənasını daşıyır. Bu bayram gecə ilə gündüzün bərabərləşdiyi gün - martın 20-21-də qeyd edilir. Novruz yeni ilin, bolluğun, bərəkətin və firavanlığın başlanğıcı hesab olunur.

Çərşənbələr

Novruz bayramına hazırlıq dörd həftə davam edir və hər həftənin çərşənbə axşamı xüsusi bir ünsürə həsr olunur. Bu çərşənbələr qədim inanclara görə təbiətin əsas ünsürlərinin (su, od, yel və torpaq) canlanmasını simvolizə edir:

1. Su Çərşənbəsi - Təbiətin oyanması, suyun təravəti və təmizliyi ilə bağlıdır. İnsanlar suyun müqəddəsliyinə inanır, bu baxımdan su ilə yuyunmaq və təmizlənmək ənənəsi mövcuddur.

2. Od Çərşənbəsi - Odu təmizlik və həyat simvolu kimi qəbul edirlər. İnsanlar tonqallar qalayır və üzərindən atılaraq özlərini pis enerjidən təmizlədiklərinə inanırlar.

3. Yel Çərşənbəsi - Yel təbiətin canlanmasını və baharın nəfəsini simvolizə edir. Bu çərşənbədə küləklərin qışın son izlərini süpürdüyü düşünülür.

4. Torpaq Çərşənbəsi - Sonuncu və ən əsas çərşənbədir. Torpağın isinməsi, məhsuldarlıq və yeni həyatın başlanğıcı ilə əlaqələndirilir. Bu çərşənbədə insanlar bağlarını, evlərini təmizləyir və Novruz bayramına hazırlıq işlərini tamamlayırlar.

Novruz Ənənələri

Səməni - Novruzun əsas rəmzlərindən biridir. Səməni həyatın, yenilənmənin və bolluğun simvoludur.

Tonqal, tullanmaq - İnsanlar "Ağırlığım, uğurluğum odda yansın!" deyərək tonqaldan tullanırlar.

Yumurta döyüşdürmək - Yumurta həyat və güc simvolu sayılır.

Qapı pusmaq və fal açmaq - Gənclər müxtəlif fal növləri ilə gələcək haqqında məlumat almağa çalışırlar.

Bayram süfrəsi və xonça - Süfrəyə şəkərbura, paxlava, qoğal və Novruz şirniyyatları düzülür. Xonçada səməni, şam, güzgü, boyanmış yumurta və müxtəlif şirniyyatlar olur.

Novruz bayramı insanları bir araya gətirən, dostluğu, mehribanlığı və yeni başlanğıcları simvolizə edən gözəl bir ənənədir.

2025-ci ildə Novruz çərşənbələri aşağıdakı tarixlərə düşür:

Su çərşənbəsi - 25 fevral
Od çərşənbəsi - 4 mart
Yel çərşənbəsi - 11 mart
Torpaq çərşənbəsi - 18 mart

Beləliklə, 2025-ci ildə yalnız Su çərşənbəsi fevral ayına təsadüf edir.

Su çərşənbəsi Novruzun ilk çərşənbəsidir və adətən fevral ayının sonuna təsadüf edir. O, su ünsürünün təmizləyici və həyat bəxş edən gücünün simvoludur. İnanclara görə, bu çərşənbə günü sular canlanır, bulaqların suyu saflaşır, axar çaylar oyandıqca təbiət yenilənməyə başlayır.

Bu günə aid olan adətlərdən bəziləri:

- Səhər tezdən bulaq və ya çay suyundan götürüb evə gətirmək
- Suyla bağlı arzular diləyib, onu üzə və əllərə çiləmək
- Evdəki qablara təmiz su doldurmaq və ailə üzvlərinin ondan içməsini təmin etmək
- Axşamüstü su üstündən tullanaraq arzu tutmaq
- Su çərşənbəsi saflıq, ruhi və fiziki təmizlik, yeni başlanğıc və bərəkət rəmzi kimi qəbul edilir.

Natəvan YUSİFOVA,
Xırxatala kəndi.

Multikultural həyat tərzimiz

Multikulturalizm Azərbaycan xalqının həyat tərzidir. Bu söz - "çox mədənilik, bir çox fərqli mədəniyyətin bir arada yaşadığı cəmiyyəti təyin edən" mənanı daşıyır. Müstəqilliyimizi bərpa etdikdən sonra ölkəmizdə multikulturalizm ənənələrinin güclənməsinə dövlət dəstəyi formalaşıb. Bu gün Azərbaycanda xalqların, dini inancların dostluq və qonşuluq şəraitində fəaliyyətini onların birgə yaşamasını təmin edən siyasət həyata keçirilir. Ölkəmiz multikultural dövlətdir. Burada müxtəlif etnik qruplar və dini konvensiyalar sülh və qarşılıqlı hörmət şəraitində birgə yaşayırlar. Azərbaycan Konstitusiyası hər kəsin din, dil və mədəni müxtəlifliyini qorumaq hüququnu tanıyır.

Multukulturalizmin sosial hadisə kimi formalaşmasına əsasən aşağıdakı faktorlar təsir edir:

- Eyni ərazidə uzun dövrlər birgə yaşayış;
- Ölkənin coğrafi mövqeyi (məsələn, ticarət yolları üzərində yerləşməsi);
- Rifah halıyla bağlı kütləvi miqrasiya;
- Tarixi köçürülmə siyasəti;
- Müharibə səbəbindən məcburi köç.

Hazırda Azərbaycanda azərbaycanlılarla yanaşı, talışlar, ləzgilər, avarlar, tatlar, kürdlər, ruslar, gürcülər, yəhudilər, udilər və digər xalqlar - etnik qruplar yaşayır.

Azərbaycan multikultralizmi model olaraq dünyanın müxtəlif ölkələrində təqdim olunur və bu sahədə müxtəlif beynəlxalq tədbirlər, konfranslar keçirilir. 2016-cı il Azərbaycanda "Multikultralizm ili" elan edilmişdir.

Multikultural rayon kimi Qəbələ də çoxsaylı xalqların və etnik qrupların yaşadığı rayondur. Bu gün rayonun əhalisi 110 minə yaxındır. Burada azərbaycanlılarla yanaşı ləzgilər, udinlər, türklər və digər millətlərin azsaylı nümayəndələri yaşayır.

Məskunlaşmasına və tarixinə görə udinlər qədim alban xalqlarının nümayəndələridir. Qəbələ rayonunda onların sayı 4 minə yaxındır. Qeyd edək ki, dünyada təxminən 10 minə yaxın udin yaşayır. Udinlər əsasən xristian inancına mənsubdurlar və qədim alban kilsəsinin davamçısıdırlar. Hazırda Nic qəsəbəsində Müqəddəs Yelisey kilsəsi, Cotari kilsəsi, Müqəddəs Məryəm kilsəsi və digər qədim məbədlər udilərin dini mədəniyyətinin izlərini yaşadır. Bu kilsələr Azərbaycan hökumətinin dəstəyi ilə bərpa edilib. Bunlar Qafqaz Albaniyasının qədim xristian irsini yaşadan və udin icmasının dini kimliyini qoruyan əsas məkanlardan biridir. Burada Provaslav və Alban-udin ənənələri əsasında ibadətlər təşkil olunur. Müqəddəs mərasimlər, o cümlədən xaç suyuna salma, dini bayramlar və nikah mərasimləri burada həyata keçirilir.

Udin xristianları Milad (25 dekabr), Pasxa və Müqəddəs Məryəm günü kimi bayramları burada qeyd edirlər. Kilsələr yalnız ibadət yeri deyil, həm də mədəni və sosial mərkəz kimi fəaliyyət göstərir.

Cotari kilsəsində bazar günləri müntəzəm olaraq dini ayinlər icra olunur. Xristianlar bazar günü ibadət etməyi İsa Məsihinin dirilməsi ilə əlaqələndirirlər. Bu gün, xristian ənənəsinə görə, "Rəbbin günü" adlanır və həftənin ən müqəddəs günü hesab edilir. Xristian inanclarına görə, İsa məsih çarmıxa çəkildikdən sonra, üçüncü gün, yəni bazar günü (voskresenğe) dirildi. İbadətlər udin dilində və bəzi hallarda azərbaycan dilində aparılır. İbadətdən sonra fərdi dualar və xeyir-dualar verilir. Moizələrdə xristian əxlaqı, insan sevgisi və cəmiyyət üçün xeyirxah əməllər haqqında nəsihətlər verilir.

Qəbələdə yaşayan udilər öz dillərini, mədəniyyətlərini və dini inanclarını qoruyub saxlamış, eyni zamanda Azərbaycan cəmiyyətinə inteqrasiya etmişlər. Udin məktəblərinin ibtidai siniflərində idin dili tədris olunur.

Azad MƏMMƏDOV,
«Qəbələ»